

TIDEVARVET N:r 37: 1929

Förstakammarvalet, ledande artikel.

Trafikkontrollör Anna Westergaard, Köpenhamn, redogör för det förut i Tidevarvet i kortligt omnämnda radikala förslaget till Jordudytykning i Danmark.

Ett världsparlament av Elin Wagner handlar om U. F:s nu pågående tredje församling.

Käcka idrottsflickor i Västerås och resultatet av mästerskapstävlingarna skildras av Ragnvi Torsslow-Lundgren.

Elin Wagner anmäler H. G. Wells nya bok om en film, Kungen som var en kung.

Veckans novell, Uppståndelsen, är skriven av Harry Martinson.

RYGGSKOTT

Den bästa och snabbaste hjälpen vid alla slags akuta smärtor är

NEVROSINE

(Antispasmodicum och analgetikum.)
Fritt från acetylsalicylsyra.

Smärktillstånd och febernedslående tabletter. Verksam med vid alla slags reumatisk värk, Gikt, Ischias, Neuralgier, Nervsmärtor och vissa febrar (Influenza, Halsfluss och dylika s. k. förkytnings sjukdomar).

Billes endast å apotek.
Förpackningar å 50 öre och kr. 1.90.

Pälsfärgeriet

Södermannagatan 54, 1 tr., Stockholm

Färga Edra gamla pälsar och garnityr, de bliva som nya.

OBS! Äkta färg. Reparationer billigt.
Order från landsorten exp. mot postförskott
Telefon Sö. 10432

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri

BAGARSTUGAN

Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

Svenska Eldbegängelse

Föreningen

Kornmalmstorg 2 A — Stockholm

Öppen 10-4, lördags- o. helgdags-
afnär 10-2

• Tel. Norr 2200 för eldbegängelser

• Norr 2280 • medlemsmännl.

Avgift 10 kr. en gång för alla,
för begravningsförsäkrad 5 kr.

Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro
och Hålsjöberg.

Ett världsparlament

Av Elin Wagner

Nationernas förbunds församling gör på åskådarnas intryck av ett världsparlament. Behovet att vid början av församlingens tionde sammanträde konstatera detta är ett bevis på hur långsamt det går för tröga hjärnor att tillägna sig som levande verklighet nya begrepp, det må vara Nationernas Förbund eller klockan 19.

Ska vi verkligen alla behöva valfärda till Geneve för att få in i blodet att världen har fått ett parlament, så är det bäst att vi ta vårt parti och göra det.

I dag då detta skrives har grundstenen lagts till Nationernas Förbunds nya hus. Det lär dröja fem år, innan det blir färdigt. Till dess lär Förbundet få bo kvar i Salle de la Reformation, och där är tyvärr föga rum för de pilgrimer som vilja övertyga sig om att det är sant att något nytt har begynt, att prassa sig fram i världen. Läkarna i den calvinistiska kula, bönhusaktiga salen äro visserligen fulla som aldrig förr av journalister och publik, men vad försälar det?

Det säges att lokalens tristesse och förhandlingarnas ytterst enkla och föga ceremoniosa karaktär

skulle vara ett hinder för läkarna skulle folk att inse att här är något märkligt på färde. Det har jag svårt att tro, just därför att Nationernas förbund är något alldeles nytt, kan det inte ha ett stort färdigt palats till sitt förfogande. Det kan inte heller ha några traditioner eller några pompösa former och ceremonier färdiga. Man har lånat kostymen från det parlamentariska livet sådant det avspeglas i de olika länderna. Allt är så enkelt för det oövernåpade ögat som monsieur Briands rock. De som vilja draga lenkläder, som det hette i den gamla bibelöversättningen må gå i konungahuset. Men det är rätt. Känner man någon missträkan — varom mera en annan gång — så ligger den på ett helt annat plan. Ingen enkelhet kan komma en att förbise att här sitta de officiella representanterna från 54 av de 55 till N. F. anslutna staterna. Flera av dem äro statsministrar eller utrikesministrar. Några av dem äro sin tids mest betydande statsmän. Deras ord och beslut har man många gånger avvakat med oildig spänning. Här är Österland och Västerland

Den nya världen, Amerika, de ännu nyare världarna Afrika och Australien. Alla fem världsdelen äro och äro mycket angelägna om att framhålla att Nationernas förbund icke är någon övernåpennell auktoritet utan bara en mellanfolklig, rådgörande församling. Samtidigt äro de livligt inbegripna i arbetet att skapa denna övernationella auktoritet och att stifta lagar och ingå överenskommelser som böja deras suveränitet under en högre vilja.

Tänkesättet Machiavelli viker, om än under motstånd, för tänkesättet Wilson.

Det är en öppen fråga om det är bra för Församlingen att de som representera Machiavelli så som t. ex. den italienska delegationen, andra att förtiga, likväl finna med sin förmån förenligt att vara där. Men antagligen skola de vara där. Kampen skall stå inte bara utanför, utan även inom Nationernas förbund.

(Forts. å sid. 6.)

Jordens Udstykning i Danmark

Av Anna Westergaard

Lösningen av det internationalt aktuella *Beskæftigelsesproblemet*, Spørgsmaalet om hvorledes der kan skaffes Beskæftigelse til Landenes voksende Befolkning, beskæftiger Politikerne i alle Lande.

För Danmarks vedkommende er Situationen den, at Landets Hovederhverv, Landbruget, ikke kan optage sit eget Fødselsoverskud. Landbrugs Unga kan ikke beskæftiges paa Landet, og som Følge deraf vander de i Tusindvis ind mot Byerne, hvor altfor mange af dem gaar in i de Arbejdsløses store Skare.

I de mange og dybtgaaende Overvejelser angaaende Afhjælpning af Arbejdsløsheden, som ogsaa i Danmark finder Sted, indgaar som et Led det danske Radikale Venstrepartis Forslag om en vidtgaaende Udvidelse af den danske Jord-Lovgivning.

Den moderne danske Jordlovgivning (Loven af 1919) bygger paa det Princip, at Staten fra Prestegaardens Jorder og fra de store Lensbesidderes Gaarde faar til Raadighed til Udstykning ca 70.000 Td. Land. (til Erstatning faar Preste-Lønningsfondens Renten af Jordværdien, og Lensbesidderne faar fri Raadighed over

den Del af deres Jord, som de beholder tilbage, alt efter særlig herom givne Lovbestemmelser. Dog udrer til lige Lensbesidderne en Sum af ca 70 mill. kr., der danner et særligt Fond, (Statens Jordfond). De af Staten erhvervede Arealer udstyckes til Husmandsbrug saaledes, at Husmanden i Stedet for at indbetale en konstant Købesum forrenter Jordens Værdi med en Rente af 4½ %. Staten giver dernæst Byggelaan, indtil 9/10 af, hvad det koster at opføre et passende Husmandshus. Dette Laan afdrages efterhaanden (1 % om Aaret). Ejeren (Husmanden) faar Skøde paa Ejendommen, og naar Statslaanet er tilbagebetalt, kan han omsette sin Ejendom til hvem som helst. Saa længe Laanet ikke er tilbagebetalt, kan Laanet kun overgaa til ny Ejer med Landbrugsministeriets Tilladelse, naar ikke Ejendommen overgaar til nærmeste Slægt.

Disse Loves Virkning er bl. a., at de aflaster Erfterspørgslen efter Jord i det fri Marked til Gavn for dem, der vil begynde, og trykker Jordprisen, idet den offentlige Jord sælges til Skattevurderingspris og ikke til Spekulationspris. —

Der udstyckes aarlig Jord fra ca. 70 Prestegaarde — en Jord, der tidligere var Danmarks daarligst drevede og mest misrøgtede Jord. Fra Lensgaarderne fik man Raadighed over 50.000 Td. Land = ca. 1/3 af disses Jord samt 70 mill. Kr. — ("Jordfonden") — Erstatningen til Staten for Lensjordernes Overgang til fri Ejendom.

Disse store Lensarealer, som henhælaa i Kraft af en middelalderlig Ordning, hvor enkelte Slægter gennem Lovgivning var sikret en Særet, hvor efter de bl. a. raadede over store Dele af Danmarks Jord, til hvilken hele det øvrige Folk formentes Adgang, fik i mange Aar deres særpræg i dansk Landbrug gennem de tomme Slotte, hvis Ejere boede i Udlandet, de bortforpattede Avelsgaarde med Forpagterens Maskiner, Polakkernes fremmedartede Klædedragter og sultelönnede Herregaardsarbejdere, mens i Markernes Udkant Polakkernas och de Svinehusformede Arbejderboliger med de mange Skorstenes tittede brem. Resultatet var i mange Aar regelmæssigt det, at Herregaardsarbejderen, naar han var slöt of for en ringe

(Forts. å sid. 5.)

Skördekalaset

Septembersolen som minutvis listar sig fram mellan de hastigt vandrande grävita och blåaktiga molnen är blek och dess värme försvagad och mild. Grönblanka björkar och lönnar svänga rastlöst sina grenar och skaka det friska lövet i kraftigt blåst, som vill göra sommarens sista dag till höst. I oktober rönnbärsröda och klargula färger alltför tidigt förklädda grenen, som skymtar nere i bakens lummiga sväng, dyker fram i den dansande vinden, om och om igen bland ständaktigt gröna gelikar.

Just så här tycker jag att skördekalasdagen alltid har sett sig och alltid måste te sig år efter år. Samma friska doft av nyss övertändat regn, höstblommor, gödsel och jord. Samma högtidliga förväntan hos dem man möter och underförstådda gemenskap, vi ses i kväll i glädjen!

Det lantliga arbetet är fullt av milstolpar. Färdiga, samvetgrant avslutade uppgifter läggas ständigt bakom en, varje dag, kanske varje timme betyder ett uppnått och övergivet mål. I går kördes rågen in, det sista Brusergårdsdet. I dag sås vetet vid Kommersgården. Till middagen hinna vi gröndrodet under eftermiddagens förtretliga skur, i morgon sluta de plöjningen bortom ån. Fält efter fält, lass efter lass, plöjarna efter plöjarna, påbröjarna, avslutade vedlösa, halmlastkar, fylla vattenkar, ryktade hästar. Ett ständigt uppflyllande, skapande, fullbordande.

Skördefestens dag är också en milstolpe, men den är placerad mitt i den evigt svängande cirkeln av stora och små göromål och betyder ingalunda något upphörande eller stillstånd. Tvärtom.

Nu är rågen bara halvbergad och havren står grön, medan sista års skörd förberedes, såningsmaskinen går fram med sitt dyrbara utskärf över härigen tillfädda åkrar. Under de sista årens försäkrade lyckfullhet har det ibland fallit snö också på den raske jordbrukarens önkörda havr.

Därför firar man nu skördekalaset en lördag i september och kastar sig på måndagsmorgonen åter in i skördearbets brådska mödor.

Jag kan inte tänka mig något tillfälle, när önskan att få hälsa välkommen kan vara så värmande stark, som när dessa finklädda gäster stillsamst stiga över tröskeln. De ricka handen till kraftigt handslag för att sedan så småningom slå sig ner vid de långa bord, där stek och bruna böner, saltgurka och oetklyftror i mängd äro den uppskattade välflyktade. Rättaren först, brödadlad, böjd av ett arbete, som alltid varit tungt och skonade fjortioaringens skuldor lika litet som nu sextioaringens. Unga dröjpojkar, på ett par år hemlighetsfullt förvandlade och upp vuxna, från de spinkiga små skolbarn man mötte vid handelebolen till ståtliga unga män med stiltiga strumpor och halsdukar, härliga skärmmössor och vänligt skämsamma och höviska röster. Vuxna, allvarsa ma karlar, arbetshjärtar, pålitliga kamrater. Kvinnorna äro färre. Ar det någon som måste stanna hemma för småbarn blir det hustrun.

Man underhåller sig med mätligt liv, men varje samtal är bräddat av dramatiska, komiska eller häresnande bilder ur livet. Mannen, som så föga förmår förena låra och leverne, att han slår sina söner men gynnar både leannere och baptister. Man måste veta vart man bor! Amerikabåten, där pojken från Sonmen, som ni väl känna igen, är med.

Men över allt ligger skämtsamt glädje och när man senare störtar sig i springlekarnas betvingsande fart, är man med varje fiber av sin kropp medveten om att detta är årets stora och glada dag. Till och med stadens urlakade barn känner sig ha en levande rot i den friska jorden och förmärmer sitt ursprung i den friska jorden och förmärmer sitt ursprung i de värld, där solen, regnet, vinden och mökrret ge arbetet dess spänning och varje dag des skiftande innehåll.

Caas.

konsum

föreningen för lägre
levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Svulpan 1-3, 2 tr., Stockholm

UTGIVARE:

Ada Nilson.
REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Ein Wagner.
Eloise Tamm.
Homerine Hermelin.
REDAKTIONSEKRETERARE:
Carin Hermelin.
Mottagningsnr 10-12.
Telefon Norr 4842.

EXPOSITION:

Telefon Norr 28243.
Kontorskl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.
Postgö 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3,50.
kvartal kr. 2.— Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:

I text 20 öre
per millimeter.
Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929
Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag
Storgatan 22

Praktiserande läkare

Inført genom
Stockholms Läkareförening

Dr Ester Grönblad

Ögonsjukdomar
Götgatan 7, 3 tr. hiss.
Mottagn. tid vard. 1/10-1/11, 3-6.
Sönd. 1/10-1/11. Annan tid efter
överskommelse pr tel. Söder 11170

Med. Doktor
John Hellström

Kirurgiska sjukdomar.
Nybrogatan 11, 3 tr.
Mottagn. Månd., Onsd., Fred. från kl. 3, halset efter anmälan pr Tel. Ost. 453 kl. 9-10.

Doktor
Torsten Lindner

NERVSIJUKDOMAR
Mästersamlegatsgatan 9.
Invid Biblioteksgatan.
Tel. 1919. Telefonid 9-10 f. m.
Mottagn. enligt överskommelse.

Med. Doktor
Ernest B. Salén

Inväntade sjukdomar, spec: Amnesomsättningen och hjärtsjukdomar.
Sna Blasiolshamnen 4 A, 5 tr. hiss, (invid Nationalmuseum).
Tid till mottagningen erhålles per tel. Norr 216 vardagar 9-11 f. m.

TANDLÄKARE

Tandläkare
Arnold Ahlström

Birger Jarlsгатan 32, IV.
Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Mottagn. enl. översensk. pr tel. N. 8350

Tandläkare
Albert Almgård

Medl. av Sthlms Tandläkareförening
Mottagn. enl. översensk. pr tel. S. 1952
Södermalmstorg 8

Tandläkare
Gustaf Backelin,

Strandvägen 1, 2 tr.
Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Rådbyggnads kl. 121
eller efter Telef-anmälan 74824.

Tandläkare
Bo Burman

Medl. av Sthlms Tandläkareförening
Birger Jarlsгатan 34
Mottagn. enl. översensk. pr tel. 10290

FINFINA
Hönsgårdsägg
ininkoma dagligen
Ph. Engfeldts Smörfaffär

2 Östermalmstorg 2
Tel. 7038 Norr 80663

Frälsningsarméns
Alkoholisthem
Kurön

(Årkluter statsbidrag
Två timmars ångbåtresa från Sthlm
Prospekt och övriga handlingar skickas från
Socialsekreteraren, Östermalmstorg 24
Stockholm.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575-7576.
Ld. La Vattugatan.

STOCKHOLM.
SPECIALTET: Familje- och arvskär,
Brottsdöningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Kungsgatan 6 · Stockholm
Tel. 147 99 24 24

Mathilda Staël von Holstein

Ledam. av veriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm
Telefon 288, 289

Familjärer, Hyresärenden, Testamen-
ter, Bouppteckningar, Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

Westerståhl, O.

& Branting-W., Sonja.
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Vasagatan 4. Tel. 11218

TANDLÄKARE

Tandläkare
Inga Forsberg

Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Folungsgat. 50, 1 tr. (Götgatspalatset)
Mottagningsstid: Vardagar 10-12
f. m. och 7-8 e. m. Lördag 10-12 f. m.
överskommelse per tel. s. 1324.

Tandläkare
Emil Hjertstedt

Medlem av Sthlms Tandläkareförening
Sibyllegat. 23, 2r. (vid Östermalmstorg)
Mottagn. efter överskommelse
pr tel. 6. 9191.

Tandläkare
Konrad Granér

(Med. av Sthlms Tand.-förening.)
S:t Eriksgatan 40 III, hiss.
Mottagn. efter överskommelse
pr tel. Kungsh. 341 97.

Tandläkare
Gunnar Wijkström

Medl. av Sthlms Tandläkareförening
Odenplan 90, tel. 84070. Vardagar.
10-1, 5-7, 30. Lördag 10-1, sönd.
12, 30-1, 30. Kostnadsfri rådföring.

Tandläkare
Sven Wahiström

Medl. av Sthlms Tandläkareförening.
Mottagn. efter överskommelse
per tel. Sö. 35505 före kl. 2

Tandläkare
Harry Weinberg

Dröttingngatan 71 A. II tr.
Mottagn. Månd., Onsd., Fred. Lörd.
11-1. Tisd. Torsd. 4-7. Tel. N.
7551.

Första
kammaralet

Det är, som bekant, Älvsborgs län och Stockholms stad, som i år äro i tur att välja representanter till första kammaren. I Älvsborgs län, som redan valt, övergick det liberala mandatat genom landsingets sammansättning efter senaste val till högern. Obekymrade om Hr. Ekmans helomvändning sedan 1928 års val och hans fiendlighet mot höger med därav följande inviter till socialdemokraterna, ha de borgerliga partierna gått under gemensam beteckning.

Stockholms stad skall välja först den 18 sept. Där blir utgången mera spännande. Genom den förköttrade kvinnolistan, som ej stod under borgerlig samling vid valet 1927, övergick en elektorsplats från högern till socialdemokraterna. Ställningen är nu sådan, att högern får fyra säkra platser, liberaler och frisinnade och socialdemokraterna behålla sina fem. Dessutom tillkommer det socialdemokraterna att avgöra, om den återstående platsen skall gå till högern eller kommunisterna. Genom att de tillsammans med de borgerliga skulle de kunna skänka platsen tillbaka till högern, och genom den nya vänskap, som uppstått mellan Hr. P. A. Hansson och den borgerliga samlings uppsavns, Hr. C. G. Ekman, kanske inte ens detta är uteslutet. Rätteligen borde platsen tillhöra kvinnolistan — då man hyllar det proportionella valsystemet är det oroprotionerligt att ge kvinnolistan så förunderligt mycket ovetat utan motsvarande proportionell vinst. Men något sådant har troligen aldrig fallit vederbörande in, och vilkendera, som får platsen, en högerman eller en kommunist, kan förefalla tämligen likgiltigt. Dock synes det klokalre att låta kommunisterna stänga hornen av sig inom och inte utom den lagstiftande församlingen. — På vem de frisinnades och liberalas val kommer att falla, är ganska dunkelt, så mycket mera, som det i denna stund är svårt att avgöra, vad som menas med liberal och frisinnad. Det kan i en betydelse vara att utse en högerman! I en annan att hålla sig inom partiet! En och möjligen också att göra upp ett mellanhavande mellan frisinnade och liberaler från 1928 års valstrid i Stockholm.

Förstakammarvalet 1929 är icke vidare spännande. Det har intet att skaffa med en ny tids radikala politik.

Olg Elm dahl

Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Smakfulla kransar, alla priser

La fleuriste

6 Malmorgsgatan
Allm. Norr 6296 Riks 2550

Klockarebolaget

(F. d. J. F. Wissnells - Etabl. 1818)
L I K K I S T F A B R I K O C H
B E G R Ä V N I N G S B Y R Å
Skepparegatan 39, Stockholm
Tel. 734 36, N. 60 89

Filialer: S:t Paulsgatan 15. Tele-
fon Sö. 30 87.

Agnevat. 16. Tel. K. 335 28
Verkst. dir. J. Olof Lindberg
Föreståndare: Tel. O. 65 98
Jämför våra varor och priser med
andras inom branschen!

Med kända idrottsflickor
i Västerås

Äran att få anordna årets svenska mästerskap i fri idrott för damer hade tillkommit Västerås, där den svenska eliten till ett antal av inte mindre än 53 flickor från 16 olika klubbar samlades.

De, den kvinnliga idrottens belackare, som påstå att det är fullt att se kvinnor springa, hoppa och kasta borde se en sådan tävling. Evn är visst inte mera oestetisk i sin idrottsutövning än Adam, tvärtom. Se på en Ebba Sundholm, Inga Gentzel, en Adams-Ray. De taga sin idrott rätt, de ha stil och fart över sig, de idrotta vackert. Dessutom har kvinnan sinne för effekter, i vackra dräkter, välfriserade och lätt pudrade på nästippen klöve 1929 års mästarskapriter ut på den miserabla kolstby, som hederberämnas Västerås idrottsplats. T. o. m. Östermalms förköttrade är favorit i en tävling mellan de två.

Tvådagarslaget inleddes med 100 m, motsett med stort intresse. Skulle den duktiga, lugna Ebba Myhrberg eller flotta, snabba Ebba Sundholm eller tjuvstartande lilla Maud Sundberg vinna? Den senare kunde malören att uteslutas också drabba (2 tjuvstartar var utslutning till följd). Efter massor av enervande skottklickningar, med Maud dragande i klar tjuvstart, kommo de äntligen i väg. Ännu efter 80 m. ledde Maud Sundberg, men här gick Ebba Sundholm fram och vann med en klar meter en populär seger. Maud såg ledsen ut, när hon vandra-de tillbaka för att hämta sin stora tedtybjörn, som varit en dällig mascot. Hon har ännu aldrig lyckats löpa 100 m. med bibehållen stil och kommer nog aldrig heller, hennes rol som först string är utspelad. Guldklockiga Ebba Myhrberg var det synd om. Hon låg så snällt kvar i grupparna och väntade att den grova tjuvstarten skulle återkallas, men startern, dällig funktionär, felade, och protesten lämnades utan avseende. Tiderna voro för de tre bästa: 12,8 sek. Sundholm, 12,9 Sundberg och 13,4 Astrid Helander. Svenska rekordet är 12,7.

Sedan blev det längdhopparnas tur, och de visade både form och stil. Maj Jacobsson, Bandyklubbens trumkört, nästan för valtränd, vann som hon ville. Hon är en trevlig idrottstös, dukig i allt, men ändå tillbakadragen. Hon har gott "häng" i hoppen och hennes längsta på 5,23 m. understeg bara med 1 cm. hennes nyligen satta rekord. Daga Berling från Lidköping med sitt säregna "spring" i luften blev tvåa m. 4,85 och tre Bibbi Larsson från Bandyklubben 4,73.

Någonting som låter okonvligt men icke ser så förfärligt ut, är kulstötning. Den och stående längdhopp äro dock de mest oestetiska grenarna i kvinnliga idrottens tävlingssprogram. Den kraftiga, emersiska egnahetsbrukaren Elsa Svensson från Lidköping vann på tämligen dåligt resultat, 10,05 m., tvåa Maj Jacobsson 9,44.

Stående längd blev rolig och jämn. Edit Sandgren från Göteborg försvarade sin titel med hopp på 240 cm. efter många underliga koncentrations-svängningar med armar och nedhoppet med vitt skilda fötter, synnerligen ful stil. Något "divabetonade" Maud Sundberg och strumplästare Ebba Myhrberg hade båda 235 cm.

Hopp efter hopp hingo de lika resultat. Publiken böjades nästan undra, om det var hoppdomaren eller de tävlande, som behagade skämta, då antligen i det nionde hoppet Maud lyckades hoppa till sig någon centimeters skillnad. Nu hopp i en tävling är antagligen ett unikt fall inom idrotten.

Söndagens tävlingar inleddes vackert med häcklöping 80 m. Efter samma preludier som på 100 m., krån-gel med startpistol och Maud Sundberg tjuvstartande, kommo de äntligen i väg. Över sista häcken låg Maud fortfarande främst, men då kastade Maj Jacobsson sig fram och vann med nytt svenskt rekord på samma tid som världsrekordet, hållet av tyskan Bredow på 12,8 sek. En utmärkt prestation på de gropiga banorna. Förre rekordhållerskan Lydia Alsterberg från Gävle fick nöja sig med tredje plats.

Förstättningen blev också vackert. Højdhopp är en gren, som lämpar sig bra för kvinnor. Denna tävling blev dock delvis förryckat av den dälliga planen. Ansatsen måste tagas över en gropig gräsmatta och ribban avtecknade sig ej, då den hade publiken som bak-

grund. Mjuka lilla mästarinnan med den vackra stilen, Bred Adams-Ray från Stockholmskamraterna, fick här se sig slagen av den långbenta, flotta studentkan Ahlstrand från Skattkärr. Højden för dessa två så pass blygsam som 140 cm. Trea Maj Eliasson med 135 cm. F. ö. voro stilmåla lika många som deltagarna, en del störtade sig världslost med huvudet före (regelvidrigt) och andra rullade över på mer eller mindre mystiska sätt. Diskuskastning, som pågick samtidigt, vann Ruth Svedberg med 36,01.

Inga Gentzel, var maskulint suveränt löpande flicka, över 800 lekande och lätt. Hon ledde från start till mål och höll igen farten avsevärt med tanke på 200 m., som gick några minuter senare. Även där vann hon överlägset med Astrid Lundin, Gävle, på andra plats.

I spjutkastning sattes nytt rekord, som trekamparen Ruth Svedberg, Göteborg, stod för. Att hon är en av dem, som varit med längst, märks så väl på både förberedelse- och tävlingsmoment, säkerheten hos henne faller många gånger utslaget. Hon blev nu tredubbel mästarinna med två rekord. Mästerskap i diskus, spjut och trekamp, rekord i de båda sista, en riktig sportbragd.

Härdaste och mest spännande tävling blev stafettlöping 4 x 100. Synd att banorna bara voro tre, så att Gävlelekmarna, för att kvalificera sig till finalen, måste löpa 3 gånger inom loppet av 20 minuter. I finalen segrade Bandyklubben med nytt svenskt rekord, 53,1. Djurgården tvåa med 54,4 och Gävle I. F. K. trea.

Så var då "årets evenemang" till ända. Facit av det hela, dälliga arrangemang, ursula banor, okvalificerade funktionärer, utmärkta idrottsliga resultat och mästaritillarna fördelade mellan sju kända svenska flickor.
Ragnvi Torslöv-Lundgren.

Att köpa på
avbetalning

— Är det frun själv?
— Ja, det är det.
— Mitt namn är Svensson från X-berg & Co. Kanske jag får besvara frun endast ett litet ögonblick. Det gäller demonstration av en liten sak jag har med mig. Innet köptvåg alls naturligtvis. Jag har med mig firmans nya katalog, som frun kanske skulle vilja kasta ett öga i den.
— Vilken i ordningen av försäljare och agenter som herr Svensson utgjorde, kan jag verkligen inte tälja. Under mitt första år som husmor öppnade jag säkerligen för ett hundratal av samma slag. Vi hade nämligen oturen att slå oss ned i en nybyggd stadsdel bland idel ungt och nygift folk, ett fullständigt eldorado för allt vad försäljare heter-att döma av deras otroliga energi och ihärdighet.

Det här en ju emot att slänga igen dörren mitt för näsan på en medmänskiska, så jag hade tagit fört vana att tala dem till att gå. Förklarade för dem så gott jag kunde, att vi inte hade råd att köpa bil under detta seklet trogen, och att vi voro de lyckliga ägarina till två korskrurar. Det förstomda argumentet var det mest misslyckade jag kunde hitta på. — Vem hade talat om pengar, i varje fall inte om kontant betaltning. Visst inte, om frun bara betalade 25 kronor nu, eller mindre om så önskades, så kunde det utgöra en första avbetalning på grammofoon och dammsugare och kristallampa och gaständare eller vad det nu kunde vara som behövdes. Alltsammans kunde levereras före torsdag. 25 kronor är ju en bagatell för så mycket vackert och nytt på en gång!

För att återgå till herr Svensson i början av spalten, så släpptes han också i in för att demonstrera sin "lilla sak". Det visade sig vara allt mellan himmel och jord inrymt på ett par hundra sidor i en katalog.

I sannings namn kunde jag ju inte påstå, att jag hade allt som stod på de hundra sidorna och ingenting nytt behövde, så jag försökte med att det "har mig emot" att köpa på avbetalning. — Någoting av en princip, fört står herr Svensson. Vi åter på var-sig ej, då den hade publiken som bak-
(Forts. å sid. 6)

Kungen som var en kung De som bär våra bördor i halva där

EN FREDSFILM

Litteraturen går in i ett nytt skede. Nya konflikter, nya problem, nya hjältar, nya nederlag, nya segrar. Traditionella egenskaper för kvinnan, mannen, barnet, nationalhjälden, skurken, fienden, negern, underklassen duga inte längre. Ej heller stå människorna i samma relation till varandra. Inte heller duger den gamla motiveringen för, knappast den gamla beteckningen för mänskliga handlingar, sedan den nya psykologien blandat bort begrepp. Det är mycket lustigt att höra att den moderna romanen måste handla om trafikproblem. Det finns bra mycket viktigare saker än fortskaffningsmedel som bäråsk i våra dagar och avståndets förhållande är inte allt som utmärker vår tid.

Vi märka nu början till en litteraturs inriktning på detta nya. Vi förnimma upptakten till en litterär diskussion kring de heta brännande frågorna som tillhör tiden, även om de ännu inte kommit in i dagsdiskussionen. En ny hjälte har trätt fram i litteraturen, frigen vilken den moderne diktares fantasi spelar. Det är hjälten som bekämpar kriget. Åter och åter dyker han upp. Det är mannen som försörjar två länder och förenar Europas oförenliga stater, det är mannen som försörjer sin egen uppfinnning av människoförörande giftgaser, i stället för att ställa den av patriotiska intressens tjänst, det är drottningen som abdikerar hellre än att vara medskyldig i vapenfabrikation och krigsberedskap, det är härforaren som segrar, icke genom att döda men genom att dö, det är kungen som är en kung och kastar sin intelligens, sitt liv, sin krona in i kampen för att förhindra ett krig mellan sitt land och grannens. Den skicklige och beslutsamme nationalellt inställda utrikesministern, den krigsberedde krigsministern, den stora generalen, revolutionären som reser sig mot den krigsvägrande konungen — alla dessa bli skuggorna mot dessa ljusa gestalter. De bli representanterna för förstörelsen mörka makter, de som förvora hjältegestalterna i litteraturen. Den nya hjälten vill skapande i stora mått, samverkan, sammansmältning, broderlig fördelning. Han bekämpar förstörelse, erövring och bevakande av nationella skatter.

H. G. Wells har skrivit något han kallar *boken om en film*, som bär titeln *Kungen som var en kung*. Hans hjälte är typisk för denna omvärdering och omplacering. Liksom de andra hjälterna i kampen mot kriget är han bara en dröm. Han är tillsvadare inte ens en filmkung, han är blott en tänkt

filmkung som Wells erbjuder världens filmdirektörer. Men i alla fall är han icke betydelslös eller en luftfingrar. Det kommer icke att bli utan verkliga att dikarna drömma dessa drömmar. Ännu är icke det verk skrivet som fångas människornas fantasi och hjärta och gör de stora frågorna levande för dem. Men dessa försök äro tecken på att det är i ånnalkande. Hundratals misslyckade eller halvbara krigsromaner förberede marken för Remarque.

Oppositionen kommer också att tvingas att dikta, och så få vi en litterär problemdiktning kring de väldigaste idéer som någonsin sysselsatt den mänskliga hjärnan.

Wells bok är icke något konstverk och avser icke att vara det. Han släpper läsaren in i sin verkstad och diskuterar med honom hurdan en film om krigets besegrande bör vara. Han förklarar i detalj hur han resonerat vid skapandet av densamma och varför han valt konflikten mellan två små balkanstater till ämne och till hjälte en kung som är en kung, en man som varken gömmer sig bakom en diktator eller nöjer sig med att vara en bortskämd nationell symbol utan är en verklig ansvarig härskare. Denna ram kring filmen är mycket roligt skriven och man kunde öftra en hel artikel åt att diskutera med Wells hans principer. Särskilt uppkallar hans resonemang om kvinnans förhållande till kriget till motsägelser. Men som han släppt alla andra fördomar i denna bok, må vi låta honom få behålla sina fördomar om kvinnan till belöning.

Filmtriggen är inte alls skickligt gjord. I Munros drama *Rykhet*, som vi för länge sedan relaterat i *Tidevarvet*, är historien om hur finansmannen instiftar krig i syfte att komma åt naturtillgångar som äro skyddade av intakta gränser, mycket mera sak-kunnigt skildrad. Frank Heller kunde säkert knyta intrigerna i ett sådant politiskt film drama skickligare, varför för han det inte? Men Wells har den stora förtjänsten att se problemet i hela dess vidd, och att göra freshjälten till en person som icke bara undviker ett krig med grannen utan bemästrar ett världspol.

Det är de vanliga tre små Balkanländerna som nu åter äro framme. Det ena av dem har inom sina gränser hela världsförrådet av den för världens metallindustri nödvändiga calcomiten, så när som på de förråd, som ligga under Englands kontroll. Amerika vill nu samla i sin hand kontrollen av denna dyrbara vara nere på

Balkan. Sålunda rör sig filmen om hur Amerika och England spela mot varandra med dessa små länder som schackpjäser, men huru schackpjäserna ta sina öden i egna händer, tack vare kungen som var en kung. De inte blott vägra att släsa för stormakternas intressen utan erbjuda världen en lösning efter nya linjer på problemet om nationalstaternas naturtillgångar. "Vi vill inte sitta och hålla på calcomiten", säga de, "vi vilja heller inte lämna den i Amerikas händer eller Englands. Tillsatt en kommission med representanter för alla världens metallindustrier som får kontrollerna och fördela calcomiten efter behov."

Men kungen som var en kung stannar icke därvid i sin politik. Han "ger upp sin flagga, sin armé, sina tulltariffer och gränser till Världens förenta stater", till något som alltså är långt mera än ett Nationernas förbund.

Det är inte bara världens metallindustrier som måste ligga under kontroll, samma sak föreligger för att kontrollera näringsämnen och folkvandringarna, det vill säga platsen på jorden, det vill i sin tur säga rasernas under närvarande tillstånd olösliga problem.

Internationalism är ett föråldrat begrepp, amalgamerat af det nya lösenordet. Med mindre än ett ekonomiskt världsdirektorat nöjer han sig inte.

Att bekämpa kriget är endast en början. "Världskrig betyder ingenting, om det icke betyder skapande. Om det icke frigör vetenskap, handelskraft och makt."

Hur det där går till, vem som inspirerar kungen och vilka som bekämpa honom, hur han nedslår oppositionen och hur hans och fiendelandets proklamation mottagas i stormakternas utrikesdepartement — allt detta är detaljer som vi icke kunna gå in på, men det är roligt läsning.

Om värdet av denna filmsynopsis som sådan våga vi ej uttala oss. Troligt är att den måste gå igenom fackmännens händer innan den kan filmas. Men texterna behöva ingen omformning, de äro utmärkta. Korta, enkla, precisa, överraskande. De äro färdiga att radieras när som helst.

Som vi se, är Wells långt bortom verkligheten. Han intresserar sig inte för hur man skall undvika krig i den värld som nu är, med nationalstater eller nationalstatergrupper som göra monopol på naturtillgångarna, vilka Gud gav världen gemensamt. Amerika sig inte om det mellanfolkliga skiljedomssystemet som skall utjämna

När jag kom upp till Helena sått hon ute på gårdsplan bredvid nämndemans bikupor och sydde ihop Sörgården i ryggen. Detta är under termerna Helens vanligaste lördagsarbete, jag sjönk ned på gräsmattan bredvid henne och kände höstens vemod: — Ännu en god sommar förliden som min gamla morgmor brukade säga. Vad ha vi kvar av den?

Helena suckade litet, hon har rest en del och läst en del och haft släkt i gavelrummen och syltat ingenting.

— Ah, alltid finns det något kvar! sade jag tröstande. Jan-Christian har äkat fyra kilo. Dem har han åtminstone med sig till stan. Dessutom fyra fina ormar, blivande praktnummer i skolans spritmuseum — de äro kvar, jag fick tag i den ena i går, när jag drog ut lådan i ditt toaletthör, Helena. Frågan blir hur det går med veläspeden. För jag mötte nyss bakhjulet som kom alldeles ensamt och självständigt rullande utför vedbacken, och det föreföll mig av den klängfulla farften att döma som en utgångspunkten varit vedbot-taket.

— Ja, det är troligt, sade Helena. De sitter helst däruppe, när de lagat veläspeden.

— Varför?

— När man har levat så lång tid tillsammans med pojkar som jag, sade Helena, så har man alldeles upphört att fråga varför. Kanke de tycker att det är ett svårt ställsam göra, och någon motion måste de ju ha, och då blir det ju litet med att springa utför och uppföra och hämta grejerna när de rasar ned. — Nej, när hösten kommer, sade Helena drömande och lade Sörgården numro 3 bredvid sig på bänken, då finns det bara en sak som jag längtar efter, bara en sak. —

Reineulade-burkar? sade jag. — Lenas vita äpplespor? Vattenledningen i stan! För du menar väl inte som Hasse Z: Anna-Clara sade förr i världen: att en liten trettio hästkrafterns bil skulle vara smakens?

Nej, aldrig i tiden! sade Helena. Vill jag driva ut från stan i gristradade september, så går jag väl hellre på mina hurtiga skor. Över skogarna, där svampen består. Nej, mera enkelt betonat än så: — Efter lärarna! De som bär våra bördor i halva där, frukostratten från-räknad. — Och hem till min erfarenhet och säg att de ha valt sitt kall för broddföden. Hos de lärare, som jag har haft att göra med — och det har varit väl så där ett dusin — har jag alltid märkt något sällsamt! *Det före-*

konflikter och hålla de rivaliserande staterna ifrån att ryka ihop. Han intresserar sig för världens omskapande efter en plan som gör konflikter, avund, undertryckande omöjligt. Ingen enda idé har han uppfunnit. Men han förs väga sin författarträna på att le-vandegöra och popularisera dem.

Elin Wägner.

faller mig som om de tyckte om barn. Till och med om barn är pojkar. Jag minns intill min äldres höst den milda och förklarande och utredande rösten hos en som ringde på till mig ibland och sade att han önskade att det gick litet bättre för Jan-Christian i satelära, faktiskt, det föreföll mig som om han verkligen önskade det. Och om de hitta-de ett kvarglömt ormskin eller ett sål-lend idealiskt grodgelng eller t. o. m. en ny modell på hundbomber i en pulpe-t, tänk, så tror jag de skulle förstå det.

— Fenomenet är ett faktum, sade jag, jag har också mött det. Jag har däremot en sextiårig tant, som aldrig dragit en barnkärra med sin hand, hon säger till mig vänligt kollektivt: — Alla barn är elaka, så dina är visst inte ensamma. —

— Var kommer alla snälla vuxna människor ifrån? frågar jag mitt. Ty själv har hon en man som är det godaste på denna jord.

— Livet tar hand om dem, kära du, svarar hon då, livet om det nog hand om dem som väl är och vrider om dem. Men därför är så alla barn små odjur av vilndhet och bråkighet, ja, jag kallar det elakhet.

Jag talade i ett förluglet ögonblick om de orden för de mina en kväll, då sa' Lillemor: — Ja, mor tror nog inte, att jag blir omvänd i den här veckan, så det är nog bäst jag går och lägger mig i förgår, när Tant Gina kommer och faktiskt, vi gör't. Vi lägger honom i förgår, så bara hans lilla söta rentvättade huvud syns ovan lakanen. Och kommer Tant Gina in, så ligger han precis stillt och vänder ögonen sorgset mot taket, han törns inte annat.

— Menar du, sade Helena, att fenomenet de de vänliga och aldrig irriterade, som bär våra bördor i halva där, är hur respekten kan gå i täten, när glättighet med klassen ändock förefinnes.

— Ja, sade jag, gör du nu mest att det är massan som tror de, pojkmassan. De lyssnar i klump och skratrar i klump. Och ve den — för de andras förakt — som vägar gå utom laglydnadsstrecket.

— Det är sant, sade Helena. Den förmåtta dygden hos lärarkraften det var ju nå, det är att den inte skall vara småsakskattiga. Vari timmarnes småsaker består, det får man aldrig riktigt klart för sig. Men de stora de formigt ut sig inför deras ögon. Mina två kom hem en dag och var beundrande hänfödda över att en av lektorerna hade satt sin synnerligen bekväma pojke i en annan skola. Maloom tydde det som så: — Han kände väl me' sej att det skulle varit omöjligt för en eljest att inte ge honom medhåll.

Och jag insåg i bredd med dem storslagenheten. Jag unnar den pojken alla de andra lärarnes medhåll i nya skolan och studenten vid sexton år. Nej, inför fenomenet lärarkraften står jag alltid beundrande, sade Helena. — Men låt oss nu gå ut och plocka cykelhjäl innan vi flyttar in till stan.

Eva Schmidt.

Vi stå till tjänst!

BILSKOLA

EKMANS
BILSKOLA

Norrländsgatan 31 Norr 16333

BLOMMOR

Elsa Lindholms
BLOMSTERHANDL
Karlavägen 5 - Norr 32 38

Utför alla slags binderiarbeten

DANSKA HEMBAGERIET

Kronobergs-gatan 7
Innehavare: *Elsa Sundin*
Gott Bröd hemsändes
Ring Kungsh. 2432

GLASMÄSTERI

J. L. LARSSONS EFTR.
Knut Nystrand
Glasmästari & Ramaffär
Gäddmånag. 8, Stockholm
REKOMMENDERAS.
Låge priser. Tel. 5, 309 14.

FLAGGOR

FLAGGOR
alla slag FLAGLINOR m. m. i parti
och minut. Begär offert.
GRETA ZACHAU
Ostgötagatan 75 b. Tel. 5, 102 09.
Mångårigt praktisk.

HEMSLÖJD

Hemsjöförbundet för Sverige.
Permanent utställning och försäljning
Kungsgat. 33, S. Kungstornet
Stockholm, tel. Norr 5580
Sommarstatist, sommarfärdar, bom-
ulstyg till sommarsäsonger.
Prøver på begäran.

JUVELERARE

Juvelerare H. Moberg
Kornhamnstorg 49, telefon 99 67
Matsilver, nysilver o. äkta silver.
Brilliant, bästa pudsmedel för silver och
ny silver.

MÖBLER

MÖBLER köpas bäst och
billigast i
Rockströms Möbelfärr
Hantverkargatan 7, Stockholm
Kungsh. 328 78

PARFYMER

Parfym, Tvålar och
Borstar
Rik sörtering hos
MÄRTA DORFF
Biblioteksgatan 11 (Svareplatset)
Tel. Norr 2495

SILKESSTRUMPOR

Silkesstrumpor
och alla slags tricor uppmaskas
och lagas. Obs! Priser utan kon-
kurrens. Haldins Ateljé
Tel. 13319 Malmsskållnads-gatan 48 a, 2 tr.

SLÖJDAFFÄR

Erik Gillbergs Slöjdaffär
(K. F. Andersson)
4 Norrmalmstorg 4
(ing. fr. Smålandsg.)
Lager av Laggskär, Korvar, Trappste-
ggar, Bord o. Stolar.
Beställn. emot. Tel. 11488, N. 112 27

GRAMMOPHONER O. SKIVOR

Gottfr. Johansson
VASTERLANGGATAN 78.
Tel. 11 1058, 1041 88, 2021 21.
Musikinstrument- & Grammofoner
i parti och minut.

PIANINON O. FLYGLAR

J. P. Löfberg
Hövlingsvägen 67, 1989.
N. V. 11 51 71. Små Mig-
non-Pianinon, Diplom o.
Guidermedel, Viksör-
ska 1925. Goda bet-
värk. Telefon 94 50.
Malmsskållnads-g. 84.

PAGOD

Konditori-Restaurän I 56, Kungstornet
Lunch från 1:25
Middag fr. 1:50
Soupe från 1:50
Konditoriserv. hela dagen. Hårförande
utskikt över Stockholm, Märsaren och
Sällsörn. - Norr 57 45

ÖRJANSBONDEN

Regeringsg. 67 (ing. fr. Lästmarksg.)
tel. Norr 1919
Svensk Konst, Svenskt Konsthandverk
Speglar, ampetter, belysningar,
ljus och stakar, handmålat porälin

Uppståndelsen

Av HARRY MARTINSON

När han var tolv år inträffade en olycksolycks händelse i gruvan. En hisstrumma föll ned och dödade hissmannen och två andra.

Han stod vid gruvhålet när de fördes upp i ljuset och när han sedan såg dem ligga på varsin bår, med solskenet spelande över de döda ansiktena, väntande på skjutsen till bårhuset, tyckte han att de förvridna, svårade dragen anklagade hela världen. Det grät i hans hjärta när han såg dem.

Hissmannen hade varit en hyggelig gubbe, som många gånger släppt ner honom i gruvan när forskarlusten kommit på. — Nu låg han där, död, med ett krossår över högga ögat. Flugorna kröp över ansiktet — skulle han? ja han måste gå och jaga bort dem. Just då gingo två arbetare förbi. — Ja, nu har gamle Joel slutat sina dagar, sade den ene.

— Han dog som han levat, han föll från en stor höjd, sade den andre. Och de stannade vid bångarna, tittade allvarssamma på de tre döda och tände sina pipor.

De andra döda voro två okända arbetare, från norra Kopparberg, som arbetat två dagar i gruvan och tycktes ha kommit hit enbart för att dö.

Den ene låg med halvpjenn mun. En guldnad tittade fram i munpipan, skiftande, glänsande liksom den pocakat på ett blå tillvaratagen. — Och en av de levande sade: Ja-ja-tack-ja, han har vatt i Amerika också.

Tolvåringen stod en bit ifrån, i skuggan av hisstornet, tyst som i andakt.

Han tänkte på vad arbetarna nyss sagt om gamle Joel och gick fram och frågade något, tyst så att ingen annan hörde det. Men svaret kom, generat och förargat: Ah, det här begriper du inte, gå hem till mamma du.

Och den lille tolvåringen gick, skamsen och oförstörd. Han tänkte och grubblade över döden, som kom så hastigt över människorna. Vad var det väl för mening med att de två arbetarna kommit hit från Kopparberg och dött efter två dagar, när sällan någon av grubvyns folk omkom? Döden var skrämmande och underlig, ingen kunde bli klok på den. — Och han gick hem, till båracken Littra M., upp för trapporna till tredje våningen, till lyfvet med de nio barnen och föräldrarna.

Han berättat att inte säga något, för att ej få bannor för att han varit nere vid gruvhålet.

Han letade i stället upp några träsniderier som han sysslade med och satte sig att tälja på dem med en gammal morakniv. Då och då höll han styckena fram mot fönsterljuset för att pröva effekten av ett smitt, och så fortsatte han att tälja.

Han höll särskilt på med en relief föreställande Uppståndelsen.

Hade någon frågat honom vad en relief var, hade han ej kunnat svara. Han hade helt enkelt en idé att göra Uppståndelsen med upphöjningar i trä — och han snidade och snidade. Den gamla morakniven ville inte lyda alla hans konstgrepp, och han måste arbeta med yttersta försiktighet för att ej skära för mycket.

Modern var vid dälligt lynne och frågade ej ut honom, som hon brukade göra. Barnen stojade runt omkring, men han fortsatte att snida. En gång måste han avbryta arbetet för att hjälpa sin näst yngste bror med resning. En av ett sagoslott av smutsiga byggeklossar, med sedan flyttade han bort till fönstret igen och fortsatte snidandet.

Han smälog när han förde trästycket fram till fönsterljuset: reliefen började ta konturer.

Där var den stora graven som liknade en grotta, och den mantelklädda gestalten i gravdörren, de förskräckta väktarna med de breda svården svängande; framåtvridna, på huk, med fötterna hårt i marken och vristsenorna spända till flykt. Och där var klippblocket vid gravdörren, rullande bort med en kraft som om det skulle vräka undan Golgata, som med sina tre kors reste sig mot en himmel förtönenade i träet.

Över alltsammans drog ett förfärligt övader, skickligt ditsatt genom att låta ett moln virvla runt över två träd, vilka i extas bugade sig för gestalten i gravdörren.

De små händerna arbetade ännu med några detaljer kring Golgata. Små träsmulor droppade ned på golvet — så, ett sista skär med kniven och han höll trästycket fram mot ljuset, reliefen var färdig.

Ungarna stojade runt omkring honom — han blev avbruten med att han fick knäppa byxorna på yngste bror — så lade han andäktigt trästycket på bordet, trutade med munnen, skar in sitt förmån Öve alldeles under höllföten på den mest fruktansvärde av väktarna och satte sig sedan att med huvudet i händerna betrakta sitt verk.

Det hade kostat honom tre veckor av grubbel och försäkelser att göra Uppståndelsen, och äntligen var den färdig.

Han skulle ge den åt skollärare Arén, det skulle han, det behövde han inte skämmas för — och skollärare Arén skulle klappa honom på axeln och säga: Utmärkt, gentilt, briljant, just som han alltid sade när någon skött sig bra. — Det skulle han, ingen annan än han skulle få se den först, han var den ende som förstod sådant.

— Utmärkt, gentilt, briljant, munnlade han och slöt ögonen medan han kramade om trästycket — i andan kunde han se det upphängt på väggen i bibliotekssrummet: en klunga folk stod runt omkring och en av dem sade (som om han sagt det i samhällets vägnar): Det har Öve, den där tyste pojken i Littra M., gjort. — Och Öve i Littra M. kramade om trästycket och log djupt och lycksaligt när han tänkte på det.

Just då gick rycket om olycksfallet och knackade på dörrarna, men Öve satt tyst kvar och drömde över sitt trästycke.

Från svalen hördes i stigande fallstet: tänk tre man! två unga friska kopparbergare och så gamle Joel, så förfärligt, så förskräckligt.

Öve drömde vidare. Han såg Uppståndelsen hängande på väggen i bibliotekssalen sedan folket gått, och han såg skollärare Arén ta ner den och visa den för sin frus lefdebok och sade (som om han sagt det i samhällets vägnar): Det har Öve, den där lille spenslige pojken i Littra M., gjort. Och han drömde vidare och vidare, tills fadern kom hem från gruvan och skickade honom till butiken efter ett hekto snus.

Så kom kvällsmaten och sängdags och natten med drömmar om uppståndelsestycken skurna i trä.

Dagen efter skickade modern honom att handla. Trästycket hade hon lagt på kommoden, hon var närlyst och såg inte riktigt vad det var; men yngste bror såg. Han såg att det var ett trästycke och han visste att trä kunde brinna.

Som en liten katt var han uppe på stolen, fick tag i träbiten och bar den bort till spisen. Modern var ute på svalen. Näst yngste hjälpete honom med luckan — och en lång stund sutto två bröder och stirrade hänsynslöst i lågan där det lustiga, kådrika trästycket sprakade och brann.

Original Haider

Högfrekvens-apparat

(Violetta strålar)

Marknadens förmåsta medicinska apparat för behandling av bl. a. en del nervösa sjukdomar och alla slag av reumatisk värk, ischias, ryggskott o. s. v.

ORIGINAL HAIDER säljes av oss å fördelaktiga pris och betalningsvillkor. Prospekt och intyg från läkare och belåtna kunder sända vi kostnadsfritt på begäran.

Kostnadsfri rådgivning hos Bolagets läkare.

Svenska Maskinaktiebolaget STANDARD

Stockholm 16.

Telefon: »Svenska Standard»

Ännu en stund — och en broder Öve satt skälvande, med ögonen fulla av rödspelande tårar, och såg den sista oförtärda kanten av sin uppståndelse stjärna ned i glöden.

Det var en grym och hård stund. Långa satt han kvar och såg i elden. Glöderna föll och suckade, som om de gjort ett förfärligt brott som de nu ångrade. — — — — —

Modern kom in: Öve, stäng luckan, hur många gånger har jag inte sagt er att ni inte få leka med elden, va?

— Ja, men-trästycket, sade Öve och snyftrade, — trästycket. — Vilkat trästycke? Jag la' ett på kommoden. — Ungarna ha väl fått tag i'et, sade hon sedan hon fattat sammanhanget. — Du får väl skaffa dig ett nytt.

Öve stängde luckan, flyttade sig långt bort i den mörka vrån vid vedlären och grät — grät.

Aldrig skulle en klunga människor stå framför ett trästycke i bibliotekssalen och säga: det där har Öve i Littra M. gjort.

Dagarna som kom höll han till nere vid gruvan; invid ett av hisstornet var hans tänkareplats. Här kunde han sitta i tinal på en kullstälpt maltnutsa av rostig järnplåt och tänka och tänka tilli huvudet värkte ut.

En dag hade han inte suttit där mer än en halvtimma förrän han hoppade ner från tunnans och gick hem.

Om någon människa med känedom om barn hade sett honom, där han vandrade hemåt, skulle de ha kunnat svära på att han fått en stor idé.

Han gick som i trance med de små händerna knutna på ryggen. Hisstornets gnisslade, smälterekt brummande — han hörde det ej. En affisch på en stolpe talade rödsamt om ett circus Tritoni hade premiär vid tivoliplatsen i kväll: världattraktion: konstberederskan Palma Linaer, sju lejon, fem tigrar och två kineser — han märkte det ej.

Han gick som i trance, med händerna knutna på ryggen, i genom kvartergrندن, upp för de knakande vindeltrapporna till tredje våningen i Littra M.

Han hade ett nytt trästycke på botten i klädskalet. Han satte sig på vedlären, tog fram morakniven och började arbeta. Barnen stojade omkring honom hela dagen, men han skar och snidade.

Barnen stojade omkring honom var dag i tre veckor, han snidade. En dag steg han fram till fönsterljuset, såg på det nya trästycket och snidade vidare. Det låg ett fruset leende kring den slutna munnen och han hade blivit mager.

En kväll gick han bort till nipperhyllan, där de två gipskattorna sutto

och stirrade i halvdagern, tog ner mammans förstoringsglas, det hon använde när hon någon gång läste, gick fram till henne, där hon satt lutad över en strumpstreck, räckte henne glasets och sträpocket och sade: Mamma, se här. —

Den kvällen fick han en kyss av henne, och vid sängdags sade hon till fadern: pojken är duktig — om vi hade råd kunde det bli något av pojken.

Men pojken hade redan somnat; uttrötta och mager sov han, och hade mardrömmar, bort i dragsoffan. Och fadern svarade: hum, då-tror-jag-då, om en hade råd, ja.

Nästa dag var dragsoffan ett sjukläger. Öve hade feber och yrade; yrade om trästycket och eld och uppståndelse.

Modern fick plötsligt igen den kärlek hon haft till honom — den ende sonen — innan det blev flera och många söner.

Hon lagade hans älskingsrätt, bruna böner och fläsk och gav honom homung och varm mjölk om kvällarna. Men barnen stojade i rummet och han tynade av mer och mer för var dag.

En kväll, när skymningen föll och rumorna skallrade av ett regnväder, viskade han svagt: Mamma, kära mamma, kom.

Hon kom fram till soffan. — Jag vill hålla dig i hand, mamma, och be dig om något, sade han.

Och modern torkade en tår och sade: Ja, mitt barn.

— Jo, mamma, trästycket, det nya trästycket! —

— Ja, mitt barn.

— Ge det till Arén, till Arén, ma...

... — han förstår sig på ... till

Arén, ma... till... mamma mam... ma.

Och det lilla magra huvudet föll tillbaka på kudden.

Kvinnan sjönk ner vid bädden. Barnen sutto tysta, glöden suckade i spisen och ett regnväder skallrade på rutorna.

Kvinnan vid bädden grät — grät.

I bibliotekssrummet på Larberga bruk hänger ett litet konstverk skuret i trä, kallat Uppståndelse. Det avbildar tre arbetare som döda föras upp ur en gruva. Deras ånkor synas sittande i ena hörnet — sänkta i förtrivlans gråt. Folle som se den plåga vända bort huvudet och säga: Det är Öve, pojken i Littra M., som gjort det.

Svart på Vitt

För att fastställa identiteten av en i Frankrike nyligen mördad kvinna, vars styckade kropp insydd i en säck bildat funnen i Marne, måste polisen anställa efterforskningar bland alla de försvunna och saknade — och myndigheterna ha vid detta tillfälle offentliggjort några statistiska siffror. På så sätt fick man veta, att antalet försvunna kvinnor i Frankrike under år 1929 belöpte sig till fyra tusen (4000!).

Fyratusen kvinnor i Ålder från aderton till sextio år, ha glidit genom maskinerna på det officiella skydds- och registreringsnätet, ha lösgjort sig ur familj- eller yrkesgemenskap, irra omkring som namnlösa eller under falska namn, som frivilt — felande eller flyktande genom världen.

Denna gigantiska och förskräckande siffror säger också att fyratusen kvinnor i ett enda Jand antingen ville eller voro tvungade att glida ur myndigheternas beskydd. Att det antingen var räddas för officiell eller privat förföljelse, vanisning, eller ledas vid omgivningen, som jagade dem ut i det ovissa och drev dem till att utplåna sina spår — eller det var något tvång av annat slag hoteser, utpressning, våld eller erotisk beroende.

Polispresidenten i Paris har nyligen kort och gott meddelat, att huvudparten av de fyratusen förmodligen fallit offer för vita slavhandeln. Att utan tvivel mer än hälften av de försvunna befinna sig i några för dem stängda, annars alltför öppna hus i Sydamerika eller på Balkan under skarp kontroll av en »Beskyddare» för vars framtid de arbeta.

Hur många av dessa två eller tretusen som Arligen falla offer — i ordets vidare bemärkelse — för feber, utmattning, tuberkulos — hur många som fördäras genom druckna klienters knivstyg och knivknävsvalg — det är ett annat kapitel vars statistik ännu förblivit obekant.

Skölkannor

Maggörldar
Grossessörldar
Åderbräckstrumpor
m. m., m. m.

Telefon: "Instru-ment-Killa"

31 Regeringsgatan 31

KUNGL. HOVLIVREANTÖR

12 1/2
öre pr lit.

c:a 1/5-del
av det som betalas för övriga
förmåliga bordsvärtten kostar

LITHINÉS

du Dr. Guetin.
Välsmakande, hälsosamt,
lätt kolsyrat.

Rekommenderas av läkare och
unnymdiates

På alla apotek i 12-literspaket
å 1:50.

Jordutstyckning

(Forts. fr. sid. 1.)

Lön, blev överladt till Statens och Sognets Forsörgelse ved Fattighjælp eller Alderdsunderstøttelse.

Denne Serstilling for Lensbeid-erne var en Uret — hele Ordningen uoverdig for en moderne Landbruger-nation, og derfor var det naturligt at den maatte falde.

Der er i Løbet af 30 Aar i Danmark med Statsstøtte efter forskellige Love oprettet 20.000 nye Husmandsbrug. Kunde man oprette 2.000 nye Brug om Aaret, vilde dette være tilstrækkeligt til at optage Landbefolkningens aarlige Tilvækst.

Imidlertid er Udstykningen af Prestegaards- og Lensjord efter Lovene af 1919 nu i det væsentlige ført til Ende, og det radikale Venstre har derfor i Efteraaret 1928 i Rigsdagen forelagt Forslag, der anviser nye Veje til Videreførelse af Jordenes Udstykning til stadigt større Dele af det danske Folk.

Det nye Forslag bygger paa den Tanke, at det i den kommende Tid vil blive nødvendigt mere end hidtil at drage de kommunale Myndigheder og de lokale Kræfter i Landets forskellige Egne ind i Arbejdet med Jordens Udstykning, og gaar i Hovedtrækkene ud paa følgende:

I hver Kommune oprettes en *kommunal Jordfond*, der administreres af et af Kommunalbestyrelsen ved Holdstalsvalg valgt Jordudvalg. Denne Fond skal købe Jord i Kommunen til Udstykning mod aarlig Forrentning af Jordværdien med 4½ % og uden Udbetaling af konstant Købesum for den udstykkede Jord.

Det kommunale Jordfonds Midler skaffer Kommunerne ved at optage Laan i en bestemt dansk Bank; med naar Jordfonden køber Jord til Udstykning, indskyder Statens Jordfond i den kommunale Jordfond rentefrit et Beløb, svarende til Tredeledet af den købte Jordes Grundværdi. Dette Indskud afdrages af Kommunen med 3 % aarlig.

Endvidere faar Kommunerne Ret til at yde Garanti for Laan til Opførelse af Bygninger paa den af Kommunen udstykkede Jord.

Den aarlige Jordrenteydelse af de udstykkede Brug gaar ind i Kommunernes Kasser. —

Det vil ses, at ved disse Lovbestemmelser opfordres alle Landets Kommuner til at deltage i Udstyknings-Arbejdet, og at Kommunerne endog vil kunne opnaa direkte finansielle Fordel ved at bruge Loven, fordi Jordrenteydelsen vil kunne mere end erstatte Forrentningen af de Beløb, Kommunen selv har anvendt. —

Efter at Lensjordenes Udstykning nu snart er tilendebragt, har Statens Jordfond gennem de udstykkede Ejendomme Jordrente et aarligt Tilskud paa ca 5 mill. Kr., og dette Beløb kan altsaa uden Svækkelse for Statens Jordfond anvendes som Grundlag for Danmarks fremtidige Jordudstykningspolitik.

Endvidere vil den eventuelle nye Lov hidrage til, at Kommunerne vil kunne skaffe deres egen Udenkom Bolig og Virkefelt, Haandværkerne og Arbejderne Arbejde og Fortjeneste.

Ogsaa for Bykommunerne vil Loven kunne anvendes, nemlig til Udstykning til Have- og Byggegrunde til Fremme af den Bevægelse, de senere Aar har bragt i Retning af at skaffe egne Hjem i højere Grad til den brede Befolkning.

Om Udsigterne for Gennemførelsen af det nye Lovforslag er det naturligvis ikke let at sige; men det kan dog siges, at de seneste Begivenheder i dansk Politik, hvorved der kom en

Hjältar i kamp mot hungern

II. Babcock, den gömdä hungerns upptäckare

Det finns ett slags hunger, helt olika den, som gör ansiktet magert av brist på föda, den som kommer magen att värka, därför att det inte finns någonting att fylla den med. Det finns ett slags dold hunger, och av den kunna människor svälta ihjäl, medan de äta rikligen.

Babcock från Wisconsin var den första av alla moderna människor, som fann denna hunger, som varken gnager människor eller djur så att det känns, men som överfaller dem med underliga sjukdomar, såsom bländad ögon. Babcock, den glädaste bland glada! Det märkvärdigaste hos honom, utom det skällvärda skrämt, som alltid exploderade vid de mest högtidliga och pinsamma tillfällen, var det sätt på vilket han alltid vände ryktet och berömmelsen ryggen.

Han själv skulle vara den förste att bestrida att han var någon föregångsman i kampen mot denna nya, hemlighetsfulla hunger.

Men detta står fast: att Stephen Moulton Babcock, vara vetenskapliga arbete alltid var ett slags privat förtäring för honom själv och hans vänner, alla först ställde den frågan: Finns det en hemlig hunger? Han levde under de dagar, då människorna med sin växande civilisation gått ifrån fälten och skogarna in till städerna, och där lärt att äta allt färre och färre slag av föda. Så lurar den nya hungern i ett dessin olika skepnader, hemsk, ofta dödlig — i småbarnens ömliket svaga ben, i den oförklarliga dödligheten bland barn, som sökas friska och felfria, kanske i lungost, föder till många andra sjukdomar. Babcock var pionjär som skickade ut ett nytt slag av hungerkampar på det nya spåret, letande sin fram emot målet, pilgornas besegrande.

Han studerade kemi hos de största auktoriteter i Europa. Han kom tillbaka med en tysk doktorsgrad, full av de nyaste kunskaperna om den rätta analysen av födoämnen, med förtröstan på den moderna satsen att en noggrann blandning och balans mellan äggvita, fett, stärkelse, salt etc. skulle innebära just den rätta mängden energi för att bygga upp vävnaderna hos grisar, kycklingar, kvigor och småbarn och få dem att leva och frodas.

Babcock blev kemist vid en försöksstation i Trinidad. Han var alltid nyfiken. Han utvalde alltid på de fastslagna resultaten och förbluffade sina överordnade och medarbetare med experiment på områden, där de redan ansåg sig vara tillräckligt.

Tjuvexar är efter hans första skönt-samma försök med utfodring av kor kom antligen Babcocks tur. För sina experiment hade han användning för sexton kvigor. Medhjälparna Hart och Humphrey köpte dem, före månader gamla, högklassiga korthornskvigor, fulla av liv och munterhet som kalvar skola vara och hungriga. Startarat! De levde ju för att äta! Och det är vad vi behöva, sådant Babcock skratande. Vi måste vara säkra på att de äta *nog* av den enformiga, oblandade föda vi skola ge dem. Folk får inte komma och säga, att de helt enkelt blir svältfödda, därför att de sätta nosarna i vädret och därav äta vad vi ger dem.

Det vackra och det rätta

En Älderdömligt utseende skylt i hörnet av Regeringsgatan och Lästmakargatan i Stockholm drag uppmärksamheten till sig och väcker nyfikenhet. Orjansboden står det i bleka röda bokstaver. Förstodet under skylten innehåller också tilldragande saker: lampskärmar av pergament i vackra former, dekorerade i rött och svart, smidiga nässingsstakar med höga ljuvspror, lampetter i skulpterat trä, handmålade sidendukar.

I denna tid, då intresset för vackra Fællesregering af Socialdemokrater och Radikale Venstremet till Magten, bringer Forslaget ind i Realiteternes Verden og betydeligt forøger Chancerne for dets Virkeliggørelse.

Anna Westergaard.

Han delade upp dem i fyra grupper. Den första fick ingenting annat än majs, majs mjöl, majsfoder i alla former. Nästa grupp måste leva på vete, agnar, krossat vete, vetealm. Den tredje gruppen i denna underliga skara, som gick mot liv eller död — vem kunde veta det? — började utfodras med enbart havre.

Och nu tar vi de sista fyra och uppfoeder dem på en blandning av de här tre sorterna, sade Babcock, majs, vete, havre, en tredjedel av vart. De ska bli i år kontrollgrupp.

På sex månader hade ingenting alls. De sexton djuren äto friskt och tycktes växa och utvecklas lika bra som vilken frisk kalv som helst. De växte upp. De blev friska på att fullgöra sin ko-plikt i livet.

Para dem, sade den gamle forskaren till Hart och Humphrey. Gör vårt experiment likt livet självt. —

De majsuppfödda kvigrorna först. De bestodo sitt moderkaps prov utan att blinka. På rätta dagen född de sina kalvar, fina, fullviktiga kvigvaldar. Den majsfoderade modern, nr 556, kalv kunde redan efter en timme stå på egna, starka ben och dia.

Men hur går det med de fyra, som levat på vete? De ha alla blivit druktiga av samma ädla tjuv som de förra, den renasize Coraleetes son. Men mer än en månad förr den rätta tiden börjar det gå på tok med dem, förskräpkligt och oförklarligt. Här är kalven till den veteutfoderade modern nr 561. Ett eländigt litet kråk, som kommer till världen 16 dagar för tidigt. Det andas men kan efter fyra dagar ännu inte stå på sina vingliga ben. Hart och Humphrey mata det med flaska så ömt som goda vårdare anstår, men på elfte dagen får den lilla kalven konvulsioner och på tolfte finner man den död.

Den andra vete modern föder en usel liten kalv som lever precis två timmar. Långt före tiden får den tredje ett stackars liv, som andas svagt en halv dag och dör, den fjärde vete modern får en liten tjurkalv — dödfödd.

Kalvarna som föddes av de havrestående korna voro litet milt emellan. Tre levde av fyra, men de tre voro inte överdrivet pigga. Men kontrollkorna kalvar? Ja, de voro inte särskilt fina. En enda levde av de fyra. Nä, då var det inte variation i och för sig som krävdes, och redan de majsstade kornas stora kalvar hade ju visat att enformig diet inte nödvändigtvis måste vara skadlig. Men vad var felet med dem som föddt blandstok?

Kanske resultaten berodde endast på en slump? Humphrey gjorde om försök igen.

Men nu började kodrännarna själva att angripas av krämpor och sjukdomsbesvär. Det började med dem, som på två år inte fått smaka annat än vete. Utom att de rullade med sina tungor och vaggade med huvudena började de stappla omkring på styva ben. När de stodo på sina fötter stönade de vid försöket att lägga sig och om de lågo kunde de knappast stiga upp. I oktober 1909 dog en av de vete födda korna.

Januari kom och man fann en annan hemlighetsfull död i sin kanna. På morgonen den 27 maj 1910, tre år sedan det egendomliga experimentet begynts,

heminredningar är så allmänt och blicken för rolliga och sköna ting i vardagslivet libavall som vid festillfällen håller på att sköras, är det säkerligen många som av Orjansbodens skyltfönster lockas att stiga in för att kanske hitta en långt skött idé till helysningsanordning hemma, eller den rätta formen för en värlig känsl mot någon vän, en känsla som varit svår att kläda i en passande gåvas påtagliga skrud. Fru Hallén, Orjansbodens innehavare, berättar om den idé, som kommit henne att för ett knäpp år sedan starta denna lilla affär för svenskt konsthandverk och svenska konstprodukter.

Orjansboden vill vara som en liten rådgivare, där kanske ofta rådvilla köpare kunna få se och välja på vackra och gedigna saker, som ända hållas på en överkonlig prisnivå. Allt fabriksarbete och alla utländska imitationer äro bannlysta. Konstnärer och konsthandverkare lämna in sina tavlor, skulpturer, hamrade och emilade lyktor, speglar, stakar och lampor, handmålade por-

äterstodo elva av de sexton djur, som startat så förhoppningsfullt. Det kunde inte vara tillfalligheter.

Det hände inte en enda gång, sade Hart med den värme i rösten, som alltid förnams när han talade om sin glade gamle mästare, att vi talade med doktorn utan att få ett gott råd, en fin idé till något nytt experiment.

Och så bytte de om ransonerna. De togo en härlig, blomstrande majs-ko och satte henne på veteost. En av de eländiga reumatiska vete-foderade kreaturen började de utfodra med enbart majs. Och så vidare.

Resultatet var överraskande. Stackars vete-rullarna nr 570 började repa sig på sitt majsfoder och var inom kort eftertravsvärd för slakthuset. Inom mindre än en månad hade hennes ben blivit utmärta och efter två månader kunde man knappast urskilja hennes revben. Tre månader — resultatet liknade reklamen för en patentmedicin, utom att det var sant — och ingen kunde tro att det var samma djur. Alla de förut fördräva korna, som nu finga majs levde upp, finga ny aptit och nytt levnadsmode, blevo feta och födde präktiga kalvar.

Det är intet tvivel. Där finns ett x, majs. Men den fina majs-ko, som hänvisats till vetediet? Efter tre månader började hon se ledsen ut, blev stelben. I september lade hon sig utan att kunna stiga upp. Vad är detta x? Är det gift i vete? Fattas det något i vete som finns i majs? Frågade de unga männen Babcock.

Men hur skulle den gamle sökaren kunna svara? Han kunde bara luta huvudet åt sidan, gnida tinningens gråa hår, småskrattra och säga att han visste det inte, de måste själva fundera ut det. Under de tjugo år som gått sedan han gjorde sitt första experiment, som förtalade om den gömda hungern, hade bokstavligen hundratals forskare över hela världen sökt efter detta x och efter andra x som plötsligt började upptäckas överallt. Men om deras rätta natur och kemiska sammansättning vet man ingenting än i dag.

För några år sedan fick en vördnadsfull reporter för The Breeders Gazette den stora äran att besöka doktor Babcock. Med stor respekt öppnade intervjuaren sin mun för att fråga om den berömda mannens vetenskapliga arbete. Babcock gav honom ett handslag och ett leende som genast kom darrningen i den unge mannens knä ut upphöjda. Och i doktors ansikte arbetade en fråga, som han hela morgonen långat att få fråga — någon. Den här polken var till all lyckra från Chicago. Han måste ha reda på det. Har Ni läst John L. Sullivans levnadsteckning, som står i tidningarna nu? Frågade Babcock. Och den gamle vetenskapsmannen började — med en eld i ögonen, som gjorde honom ung vid 84 år — att uppbygga sin ährare med sin stora beundran för John L:s bragder, att lägga ut vilken stor slagskämpe denne odödliga man måste ha varit.

Sådan var den gömda hungerns upptäckare. Denne man, som är vitamineras fader.

lin. Men Orjansboden har också sina egna modeller, exempelvis de handgjorda lampskärmarna av pergament, som man får för första gången lyckats spänna i buktiga och runda former och som lysa som guld, när ljuset tändes där bakom. Eller de mörkförgrilla lampetterna. Så har också firmans sin egen konstnärliga rådgivare.

Alltså vackert. Akta. Svenskt. Och billigt.

Fru Hallén berättar vidare om intresset hos publiken, som visar att Orjansbodens idé är berättigad. Där komma unga par, mannen ofta lika intresserad och sakkunnig som fru. De som ha sin bestämda och säkra smak söka här sitt hems prydnads- och småsaker köpa, vilka gärna ta emot ett råd. Och som känna sig trygga vid tanken på att ha köpt i en affär som alldeles förnär att för det billiga skenet skall blanda kram bland kvalitetsvarorna.

Casan.

Vår Hygien

Ett vackert och välvårdat hår väcker alltid beundran.

AMAFLOR

Henna

Champonerings Pulver

gör håret friskt, glansigt och livfullt skiftande samt ger det en såregen charm.

För såväl ljus som mörkt hår i paket à 35 öre.

Vetenskapsmän och förbrukare häva fastslagit:

KOLYNSO tandcream

kan ej överträffas

Bakteriedödande —

Renande — Välsmakande.

Pris Kr. 1,25 pr tub

AMAFLOR

hudcream

är under alla förhållanden den bästa och ända den billigaste

SKYDDAR HYN

Fet — för bruk om natten.

icke fet — för bruk om dagen.

I glasburkar à Kr. 1:50 och i tuber à Kr. 1:—

Tillsatt Edert badvatten med

AMAFLOR

Badsalt

och Ni har dubbel nytta och njutning av badet, ty alla porer renas då mer effektivt än genom ihärdig borstning.

I glasflaskor à Kr. 3:25, 5:50, 9:— och 17:—

Mot all transpiration användes

SUDORANT

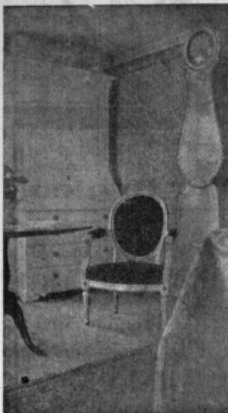
Special-puder använt och erkänt sedan mer än 30 år.

Borttager genast efter inpunderingen all oangenäm lukt från armbåror och fötter. Sammandrager svettkörlarnas mynnigar så att avdunstningen blir normal och befordrar på så sätt det allmänna välbefinnandet.

I påsar à 40 öre och askar à Kr. 1:—

AKTIEBOLAGET AMANTI.

Stockholm I.

Vår Bostad

Nya Möbler

Bege förslag, allt utföres på beställning. Renovering av antika möbler. Ompoliering, boning, lackering, målningar på gamla möbler. Allt arbete utföres omsorgsfullt.

Sundström & Edberg

Verkstäder
Sibyllgatan 9 Tel. 720 32

Hilda Fridh

Textilateljé
Drottninggatan 102 Stockholm
Telefon 126 99

Handvävnader för

Heminredning.
Möbelyger, Draperier m. m.
Garnförsäljning.
Elever mottagas

Urmakare

Mårten Carlsson

Optik-försäljning
Reparationer

Karlavägen 36

Telefon 742 85

"TENNSTUGAN"

NYBROGATAN 6
telefon 0. 96

Tenn i gamla och nya stilar

Fajanser m. m.
Affärsid 10-6

ORION

har blivit de erfarna
husmodrarnas Dammsugare.
Kan Ni undvåra den?

Svenska Maskinfabrikator **STANDARD**
Stockholm 16
Telefoner "Svenska Standard"

Knutsons Dubbellottomaner

Tag kännedom om deras konstruktioner innan Ni beslutar Er för köp. (Rymma fullständigt alla sängkläderna)
Specialaffär för bäddmöbler och sängkläder
Korkmattor
Dalagatan 14 Tel. Vasa 117 38

ETT VÄRLDSPARLAMENT

(Forts. fr. sid 1.)

Det första församlingen gör varje år är som bekant att diskutera Sekretariatets rapport över årets verksamhet. I fjor började denna debatt så, att ingen begärde ordet och församlingen måste gå hem. Alla de stora starnas representanter tege och de små voro inte beredda att komma fram så snart. Sedan togo de visserligen skadan igen med ganska våldsamma förebefälser mot de stora länderna för snärfärdighet i arbetet på världsfred och världsolidariet.

Såsom otålig medlem av en liten stat har man väl ofta fallit med in i den kör som ropat: Heja till Nationernas förbund Heja! Var inte så försiktig, så omständligt, så partiskt, så ordrikt, så tystlåtet, så självbelåtet och så vidare.

Sov inte! Det bränner i knutarna. Tiden är dyr.

I år hade man hopp om att Församlingen skulle arbeta i en psykologiskt gynnsammare atmosfär än förut och följaktligen vara mera livaktigt.

Den närmaste bakgrunden för detta Fölkförbundets var ju engelska arbetarserien, den färdiga överenskommelsen vid Haagkonferensen mellan Tyskland och ententen å ena sidan och ententen inbördes, Rhenlandsutrymningen som i dagarna tar sin början, och Briands tillkännagivna beslut att för Förbundet lägga fram planerna på en Europeisk sammanlutning av ekonomisk och politisk art.

Englands nya arbetarregering tog från första stund ledningen i debatten med att säga: nu ska vi handla och handla fort. Och det anslaget har sedan fullföljts av de andra. Trots att regeringen Mac Donald icke fullföljer den konservativa regeringens franska-vänliga politik, torde det dock för Briand vara lättare att i Fölkförbundsfrågor åtminstone samarbeta med Mac Donald och Henderson än med Austen Chamberlain och Cushman.

Låt mig med ett par ord sammanfatta och kommentera innehållet i Mac Donalds tal till Församlingen.

För det första: Det byggde helt och hållet på kristen världsåskådning, sådan den utbidat sig i sin anglosaxiska, sin reformerta skiftning. Den avböjde all lit våld och svärd, han tror på kloketen i att nalkas människorna med tillit och räkna på att möta hos dem förnuft och god vilja. Ett fördrag är större skydd för ett folk än ett regemente. Den som tar till svärd skall förgås med svärd, men jag vill inte att mitt land skall förgås.

Nå, hur tillämpar han denna åskådning? Inte kompromissfritt så att han vill tala förnuft med uppspråkarna i Palestina till exempel, eller tro på möjligheten att behandla dem utan svärd. Inte så att han vill avstå från att straffa Tyskland med tunga ekonomiska bördor och klippa dess vingar till 1988. Han är en människa och inget helgon, han har med människor att göra, han har en opposition, han är premiärminister, han lever i en ofullkomlig värld.

Men han har i alla fall rätt att erinra om att Occupationen av Rhenlandet upphör fem år tidigare än som var tänkt, att England böjer sitt huvud under oavkortad skiljedöm i rättstvister, det vill säga undertecknar den frivilliga klausulen i fördraget med Ständiga domstolen i Haag.

Han kan också tala om att England och Förenta Staterna äro på god väg mot en överenskommelse icke bara för begränsning av sina flottor utan verkligen nedläggning. Vidare att en sådan överenskommelse måste följas av

en femmaktskonferens om nedläggning av rustningarna till sjöss och påskynda den stora allmänna nedrustningskonferensen som så länge förberetts och som Versaillestraktaten utlovat. I detta samband gav han en välförtjänt skrapa åt avrustningskommissionens militära experter som arbeta under förutsättning av krig. I hans delegation har man redan igenkant Noel Baker och Hugh Dalton som experter, d. v. s. två pacifister.

Han vill också fylla luckan i Förbundspakten, den som ger även anslutna stater rätt att gå till krig under förutsättning att rådets medlingsförslag icke är enhälligt. När Kelloggspakten, eller som den här kallas Parispakten, stämplat krig som brott kan inte Förbundspakten förtuse krig som en tillåten möjlighet.

Vi måste översätta Kelloggspakten i praktiska överenskommelser, folken fordra det av oss. De vilja avsluta de krigiska kapitlen i Europas historia.

I förhållandet till folken av andra raser har Mac Donald en stor principförklaring. Vi måste sluta fred med dem medan vi kunna göra det med självrespekt, innan de riva sönder de orättvisa fördrag vi gjort med dem mitt i ansiktet på oss. Vi vilja behandla de andra raserna förtroendefullt som med oss likvärdiga.

Mera flyktigt berörde han frågan om minoriteterna och mandaten, och talade till sist om nödvändigheten för staterna att övergå från ekonomisk obstruktion till ekonomiskt samarbete.

Hans avslutande ord gällde nödvändigheten att handla modigt och ta fredsrisikerna. Fred har sina risker så väl som krig, men det är bättre för ett folk att riskera något därför att det går in för en fredlig, förtroendefull politik, än att riskera krig genom att förbereda sig för krig.

Dessa hans ord stodo i stark motsättning till den föregående regeringens motto: "säkerhet först" och det lärde man under debatten sedan att inse om man inte visste det förut, till den åskådning som hyes av en stor grupp inom Församlingen, en grupp som alltjämt lutar till våld som den förmärsta tryggheten för ett land.

Englands utrikesminister Henderson kompletterade ett par dar senare Mac Donalds tal genom att tillkännage att även Dominions ämnade underteckna klausulen om oavkortad skiljedöm, vidare att England principiellt var för det vilande förslaget om finansiell hjälp genom Fölkförbundet åt en stat, som hotades av krig eller blev angripen, och att England kunde tänka på att gå in för skiljedöm i politiska tvister, ifall det nuvarande fördraget, som kodificerar alla olika medel till biläggande av tvister, bleve reviderat i deras anda.

Vid det laget visste man redan att den engelska delegationens uppträdande i Geneve av somliga kritiserades såsom ett alltför radikalt övergående till en ny solidarisk förbundspolitik, av andra såsom all för snält och knapp i sin realitet.

Men begrundar man betydelsen av vad England i denna regerings namn byder världen av förtroende, samarbete och vilja till att avstå från att prassa igenom sin vilja med makt, så kvarstår intrycket att den har inlett en ny tid i förbundets och därmed allas vår historia.

I nästa nummer av Tidevarvet följer en fortsatt redogörelse för generaldebatten som ännu ej är slut. Briand har visserligen talat och så har, för att nämna dem som ligger oss nära, även Stanning. Men Stresemann har man dag från dag väntat förgäves.

Allt köpa på avbetalning

(Forts. fr. sid 2.)

dagsporslinet tills vi kan köpa en Rosenthal kontant.

Herr Svensson var emellertid mycket oförstående. Så enfaldiga principer kunde möjligen Kreuger bestå sig med, men vanliga dödliga borde inte ha råd till det.

Svaret svalde jag, men herr Svensson gick rätt fort.

Episoden här ovan är visst inte omtalad för att förlöjliga denna kär som har sin knapp tillmätta utkomst som sin agenter. Deras lott är Gudi klagat hård nog ändå. Det är heller inte meningen att fördoma avbetalningssystemet som sådant. Att man får köpa på avbetalning är ju i många fall en välsignad sak. Hur skulle en lanbrukare annars få ett tröskeverk eller en husmor en symmaskin? Dylika avbetalningsaffärer äro ju fullt förenliga med sunda ekonomiska begrepp. Likaså att i vissa fall hellre köpa en verkligt gedigen sak — låt oss säga ett möblemang till bostättningen — än att köpa billigt gods kontant.

Det torde inte behövas fler bevis för att påpeka avbetalningens berättigande. Men vad man måste reagera emot är den avbetalningsepidemi, som nu grasserar i alla samhällslager. Man tar saker och ting på avbetalning utan att fundera över, vare sig man behöver dem, har råd att överhuvud taget betala dem eller hur mycket dyrare det blir att taga på avbetalning. Det finns exempelvis inkomsttagare, som tagit så mycket på avbetalning, att när de infriat alla sina avbetalningskontrakt för månaden, så har de icke ett öre kvar av sin lön att leva på. Det blir också så, att symmaskinsägaren får till svar, att han månaden kan vi inte betala er, för nu har vi dammsugaren och Johans kostym och mors kappa. Det finns ju beviligliga människor, som inte äge skjortan på kroppen, för den ska de betala 2: 50 på, närmast det blir den 1: 25.

Systemet är lika utbrett inom alla samhällsklasser. På Östermaln köper man bilar, barockkontroner och pendlyer — ett kontant betalt piano lär vara en fullkomligt unik företeelse — och i Gamla stan köper man overall och livets nödtorft. Hur kan unga flickor med låt oss säga 150 kronor i månaden ha påsar och rävar och silkesstrumpor? — På avbetalning. Hur kan unga pojkar med samma storatade inkomst ha motorcyklar, för det har de? — På avbetalning.

Man skall heller inte inbilla sig, att det endast är vissa firmor, som godhetsfullt sälja saker på avbetalning. Vid en undersökning här i Stockholm visade det sig, att våra största varuhus hade en stor del av sin försäljning baserad på avbetalning. Avbetalningssystemet har dessutom satt fruktansvärda spår i vår brottmålsstatistik. I snart sagt varje tidning finner man notiser om avdömda mål vid rådhusrätterna landet runt. Om försikring av grammofooner, om pantsatta, obetalda böcker o. s. v. I Stockholm visade det sig i den senaste statistiken, att av försikringsbrotten under första halvåret är utgöra de s. k. avbetalningsmålen 90 %.

På den föregående regeringens initiativ igångsattes en utredning för att om möjligt få klarhet om avbetalningens omfattning, samt om åtgärder erfordrades för dess begränsning m. m. Om denna fråga gäller såväl som om de flesta andra, att människor behöva upplysas om vad de ge sig in på. I de flesta fall beräkna de av okänslighet eller tanklöshet icke konsekvenserna av sina handlingar. De låta sig pratas omkull av smarta försäljare och bli så otroligt lätt duperade av den lilla summa de på stående fot behöva erlägga för att omedelbart komma i besittning av det de länge gått och drömt om eller ansett sig behöva. De borde ordentligt upplysas om att påsen och motorcykeln bli bra mycket dyrare på avbetalning än om de lugna sig tills de kunna köpa den, om också icke hed kunna köpa den, om också icke hed större sedlar än fem och tio kronor i månaden. — Och att tänka sig något så förtrettigt som att cykeln är skrot och råsten maläten, innan den är betald! Sådant händer.

R. Th.

Höstspalten

Hattar och Scarves

Senaste nyheter!

Modesalong "Lees"

Birger Jarlsigatan 29
(vid Engellöksplan) - Tel. 824 8

Höstens Nyheter i

Handskar & Vantar

inkomma i

SKÅNSKA

HANDSKAFFÄREN

Birger Jarlsigatan 35
Innehavare: Hilda Janzon

Höstens Nyheter

nu inkomna i

Ernst S. Berg

KLÄDESHANDEL

Drottninggatan 56

Stockholm

Telefon 147 89 Norr 103 90

GUSTAF NILSSON

DAMSKRÄDDERI

RIDDAREGATAN 19

STOCKHOLM

Tel. 729 09 ~~~~~ Tel. 729 09

Specialité: Sjuksköterskekappor

Det största strumpurvalet

erbjuder våra 6 specialaffärer

Bredenberg

Hammngatan 30 Drottninggt. 26
Hammngatan 16 Hornsgatan 84 A
Humlegårdsgr. 14 Kungsgatan 39

Om Ni eller någon av edra bekanta lider av ömma fötter och har svårt att få lammpliga skodon - låt oss visa Eder våra av läkare, massörer och tusentals förbrukare rekommenderade ESPLANADSKODON finnes endast!

Lindkvist

Skomagasin
Sibyllgatan 68 Tel. 72209. 0. 108